

فناوری اطلاعات و کاربرد کامپیوتر برای دانشجویان علوم پزشکی

منطبق بر سر فصل دروس فناوری اطلاعات و کاربرد کامپیوتر رشته های علوم پزشکی

گردآوری و تألیف : (به ترتیب حروف الفبا)

مجتبی ازفندی شهری

(کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی)

مهندس ملیحه شارعی نیا

(کارشناس تکنولوژی نرم افزار کامپیوتر)

مهندس حسن شجاعی

(عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گناباد- کارشناس ارشد نرم افزار کامپیوتر)

حسین عجم

(دانشجوی دکتری سالمند شناسی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گناباد)

علیرضا عطاردی

(دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش شناسی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گناباد)

عنوان و نام پدیدآور	فناوری اطلاعات و کاربرد کامپیوتر برای دانشجویان علوم پزشکی منطبق بر سرفصل دروس فناوری اطلاعات و کاربرد کامپیوتر رشته های علوم پزشکی
مشخصات نشر	تهران: اندیشه رفیع، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۲۷۲ص: مصور، جدول.
سازک	978-964-987-520-0
وضعیت فهرست نویسی	فیبک مختصر
یادداشت	این مدرک در آدرس http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
یادداشت	گردآوری و تألیف محبتی ازقندی شهری، ملیحه سارعی بنا، حسن شجاعی، حسن عجم، علیرضا عطاردی.
سبانه افزوده	ازقندی شهری، محبتی، ۱۳۵۲ -
شماره کتابساز ملی	۳۵۶۳۸۸۸

دانشگاه علوم پزشکی کتاباد

نام کتاب: فناوری اطلاعات و کاربرد کامپیوتر برای دانشجویان علوم پزشکی

مؤلفان: (به ترتیب حروف الفبا) محبتی ازقندی، مهندس ملیحه سارعی نیا
مهندس حسن شجاعی، حسین عجم، علیرضا عطاردی

ناشر: انتشارات اندیشه رفیع

طراح جلد و صفحه آرای: سید مهدی متولی شهری

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۳

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

لیتوگرافی: تلای دانش

چاپ: مقصور

صحافی: چاوش

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۷-۵۲۰ - -

بها: ۱۸۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: اندیشه رفیع

خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهدای ژاندارمری -

مقابل اداره پست - ساختمان ۱۲۶ - طبقه دوم تلفکس: ۶۶۹۵۰۳۹۳

تلفن: ۶۶۹۷۱۴۱۴ - ۶۶۹۷۰۵۱۷ - ۶۶۹۷۰۵۱۸

تمایذگی های فروش:

- پابل کتابفروشی اندیشه
- مشهد کتابفروشی مجد دانش
- تبریز معاونت پژوهشی جهاد دانشگاهی
- شیراز کتابفروشی شیرنگ
- کرمان کتابفروشی جلالی
- ارومیه انتشارات دانشگاه شیراز
- اردبیل کتابفروشی پایک
- اهواز کتابفروشی جمالی
- خرم آباد کتابفروشی یابروس
- زاهدان شاهد و ایثارگران
- گرگان کتابفروشی خیا
- قم کتابفروشی رشد
- مشهد نمایندگان دائمی دانشگاه پزشکی
- سمنان کتابفروشی اشراق
- شهرکرد کتابفروشی کالج
- قزوین کتابفروشی حکیم
- کاشان خانه کتاب
- همدان روزاندیش
- بایسج خانه کتاب
- یزد کتابفروشی آرمان
- اصفهان کتابفروشی پارسا
- ساوه کتابفروشی مانی
- ایلام کتابفروشی کوثر
- ایلام کتابفروشی رشد

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۲۳	آشنایی با واحدهای حافظه	فصل اول: فناوری اطلاعات
۲۴	آشنایی با انواع حافظه های اصلی	فناوری اطلاعات (Information Technology)
۲۵	آشنایی با انواع حافظه جانبی یا ثانویه	مراحل مختلف انتقال اطلاعات و ارتباطات
۲۷	دستگاه های ورودی	انواع منابع اطلاعاتی (محمل های انتقال دانش)
۲۸	دستگاه های خروجی	شاهراه بزرگ اطلاع رسانی و وب جهان گستر WWW
۳۱	مادربورد و نحوه عملکرد کامپیوتر	(world wide web)
۳۳	مراحل گام به گام بوت تا اجرای ویندوز	انواع کتابخانه ها Libraries
۳۴	منبع:	سیر تاریخی شکل گیری کتابخانه ها
	فصل سوم: نرم افزار های کاربردی و سیستمی	مشخصات کتابخانه مدرن (الکترونیک، دیجیتال و مجازی) E-
۳۶	ویندوز ۷	Libraries
۳۶	سیستم عامل	مشخصه ها و ویژگی های کتابخانه های دیجیتالی
۳۷	انواع سیستم های عامل	معرفی چند کتابخانه ی دیجیتالی
۳۸	ویندوز ۷	مفاهیم کتابخانه مجازی «کتابخانه بدون دیوار» Virtual
۳۸	Windows Experience Index	library
۳۹	پردازشگر ۳۲ بیتی یا ۶۴ بیتی	شکل گیری نوین فناوری اطلاعات
۳۹	ویژگی های ویندوز ۷	امکانات بوجود آورنده فناوری اطلاعات
۴۱	ویژگی های نواروظیفه	دلایل استفاده از کامپیوتر
۴۲	سفارشی کردن پس زمینه دسکتاپ و انتخاب تم	دلایل انفجار و انتشار اطلاعات
۴۳	مدیریت حساب کاربر و کنترل توسط والدین	اهمیت جستجوی اینترنتی از بانک های تحت وب
۴۵	جستجو برای یافتن فایل ها و کتابخانه ها	مهارتهای لازم اطلاع یابی Information searching
۴۶	پنجره اکسپلورر ویندوز	اجزای کتاب، مقاله و یا منبع جهت جستجو بر اساس فیلد
۴۹	ایجاد کتابخانه جدید و تغییر تنظیمات	Information resources fields
۵۰	باز یابی سیستم	منابع و مآخذ
۵۱	سایر امکانات	فصل دوم: مبانی کامپیوتر (کلیات سخت افزار و نرم افزار)
۵۲	مطالعه بیشتر	مقدمه
۵۳	ورد ۲۰۱۰	بخش اول: آشنایی با کامپیوتر
۵۳	معرفی پنجره ورد	تاریخچه
۵۵	شروع کار با ورد	تعاریف و اصطلاحات
۵۹	قالب بندی متن	کاربردهای کامپیوتر
۶۱	چاپ	کاربرد کامپیوتر در پزشکی
۶۲	تنظیمات پاراگراف و جدول بندی	بخش دوم: قسمت های اصلی کامپیوتر
۶۶	امکانات بیشتر قالب بندی	واحد پردازش مرکزی
۶۹	ستون	آشنایی با حافظه

۱۲۰	بدافزار	۷۰	ایرمتن
۱۲۰	انواع بدافزارها	۷۱	افزودن شکل و کلیپ آرت
۱۲۱	ویروس	۷۲	افزودن یک تصویر از فایل
۱۲۳	روش مقابله	۷۲	تغییر تنظیمات Text Wrapping
۱۲۴	منابع	۷۳	بریدن اضافه‌های اطراف عکس
	فصل چهارم : شبکه و اینترنت	۷۵	استایل و تم
۱۲۶	آشنایی با مفاهیم شبکه و اینترنت	۷۶	تغییر تم
۱۲۶	تعریف شبکه	۷۷	سرصفحه و پاصفحه
۱۲۶	تعریف وب	۷۸	مرور سند
۱۲۶	تعریف اینترنت	۸۰	جدول
۱۲۷	زیرساخت اینترنت	۸۲	سایر امکانات
۱۲۸	نام دامنه چیست؟	۸۴	پاورپوینت
۱۲۹	خدمات اینترنت	۸۴	اصول اولیه اسلاید
۱۳۰	انواع شبکه‌های رایانه‌ای	۸۶	تم
۱۳۱	نحوه اتصال به اینترنت	۸۸	افزودن تصویر
۱۳۱	روش Dial UP	۸۹	گذر اسلاید
۱۳۳	اینترنت پرسرعت ADSL	۹۱	ارائه
۱۳۵	اتصال بی سیم (Wire less)	۹۲	ذخیره با فرمت‌های دیگر
۱۳۶	اینترنت WiMax	۹۲	افکت
۱۳۶	اتصال از طریق موبایل (gprs)	۹۵	افزودن فیلم و صدا
۱۳۶	شبکه اختصاصی مجازی (VPN)	۹۶	SmartArt
۱۳۸	تعریف مرورگر وب	۹۷	نمودار
۱۳۸	اینترنت اکسپلورر	۹۸	Slide Master
۱۴۱	فایرفاکس	۱۰۰	چاپ
۱۴۴	گوگل کروم	۱۰۱	سایر امکانات
۱۴۵	ایپا	۱۰۲	اکسل
۱۴۶	جایگاه اطلاعات در وب	۱۰۳	آشنایی با اکسل
۱۴۶	بانک اطلاعاتی چیست؟	۱۰۴	مدیریت سلول‌ها
۱۴۷	معیارهای انتخاب موتورهای جستجو (کاووش)	۱۰۵	استفاده از بازیابی خودکار
۱۴۸	ویژگی‌های موتورهای جستجو	۱۰۶	ثابت کردن قسمتی از اکسل
۱۴۸	آدرس تعدادی از بانک‌های بهداشتی و علوم پزشکی	۱۰۶	قالب‌بندی شرطی
۱۴۹	مزایای استفاده از خدمات بهداشتی اینترنتی	۱۰۷	Top/Bottom Rules
۱۴۹	یک موتور جستجوی پزشکی بهداشتی	۱۰۸	مرتب‌سازی داده‌ها
۱۵۰	موتور جستجوی کلید واژه ای	۱۰۹	فیلتر داده‌ها
۱۵۱	موتور جستجوی موضوعی (سلسله مراتبی یا راهنما)	۱۱۰	فرمول
۱۵۱	بهترین موتورهای جستجوی راهنما	۱۱۱	تابع
۱۵۱	ابرموتور جستجو Meta Search Engine	۱۱۲	کتابخانه تابع
۱۵۲	ویژگی‌های ابرموتور جستجو : Meta Search Engines	۱۱۴	PivotTable
۱۵۳	بهترین ابرموتورهای جستجو	۱۱۶	نمودار

- ۱۵۳..... علل عدم جستجوی موفق و یا ریزش کاذب
- ۱۵۷..... اجزا یک موتور کاوش (شناخت عمیق)
- ۱۵۸..... پست الکترونیکی
- ۱۵۹..... آموزش ساخت Gmail
- ۱۶۱..... ساختن امضا در جی میل
- ۱۶۲..... وب ۲ چیست؟
- ۱۶۳..... شبکه های اجتماعی چیست؟
- ۱۶۵..... فید RSS چیست؟
- ۱۶۶..... چگونه از RSS استفاده کنیم؟
- ۱۶۸..... منابع و مآخذ
- ۱۶۸..... وب سایتها
- ۱۶۸..... مطالعه بیشتر :
- فصل پنجم : مفاهیم و کاربرد های بانک های اطلاعاتی تحت وب
- ۱۷۰..... مقدمه
- ۱۷۰..... پایگاه داده ها یا اطلاعاتی و شبکه ها
- ۱۷۱..... انواع پایگاههای اطلاعاتی
- ۱۷۲..... انتخاب پایگاههای اطلاعاتی
- ۱۷۳..... مدل های پایگاه داده
- ۱۷۳..... شبکه ها
- ۱۷۳..... سیستم ها و اطلاعات درون خطی (On Line)
- ۱۷۴..... نحوه دسترسی به منابع:
- ۱۷۶..... وب نامرئی یا اینترنت ژرف
- ۱۷۶..... ورتال ها یا پایگاه های اطلاعاتی خاص موضوعی
- ۱۷۷..... ویژگی پایگاه های اطلاعاتی:
- ۱۷۷..... مجله های دسترسی آزاد
- ۱۷۷..... تقسیم بندی مجله های دسترسی آزاد
- ۱۷۸..... پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
- ۱۷۹..... سامانه نوین اطلاعاتی ستا
- ۱۸۱..... مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID)
- ۱۸۲..... سرویس گزارشات استنادی نشریات (JCR)
- ۱۸۳..... کتابخانه الکترونیکی
- ۱۸۴..... سرویس ارسال الکترونیکی مقالات
- ۱۸۴..... بانک اطلاعات نشریات کشور (Magiran)
- جستجوی سریع مطالب نشریات و روزنامه های عضو
- ۱۸۴..... magiran.com
- ۱۸۶..... جستجوی پیشرفته مطالب
- ۱۸۹..... راهکار:
- ۱۹۳..... پایگاه های اطلاعاتی تحت وب
- ۱۹۳..... پایگاه های اطلاعاتی غیر اشتراکی - غیر فارسی
- ۱۹۴..... جستجوگری در مدلاین (پاپ مد) و نکته های مرتبط
- ۲۱۵..... دلیل استفاده از اصطلاحنامه به هنگام جستجو
- ۲۲۲..... پایگاه اشتراکی غیر فارسی
- ۲۲۸..... منابع اضافی:
- ۲۲۸..... اخبار و آگهی ها
- ISI (Web Of Knowledge) : اولین پایگاه اطلاعاتی تحلیل
- ۲۲۹..... استنادی
- ۲۳۹..... OXFORD
- ۲۴۵..... پایگاه اطلاعاتی غیر اشتراکی (مجان) و غیر فارسی
- ۲۴۹..... Medicinenet
- ۲۵۱..... I Headlinespot
- ۲۵۲..... SciELO
- ۲۵۳..... منابع:
- ۲۵۵..... واژه نامه فارسی
- ۲۵۶..... واژه نامه لاتین
- ۲۵۷..... نمایه واژه های کلیدی (فارسی)
- ۲۵۹..... نمایه واژه های کلیدی (لاتین)

به نام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه برنگذرد

خداوند بزرگ و سبحان را شاکریم که به ما توفیق داد تا کتاب حاضر را که نیاز دانشجویان عزیز و خصوصاً رشته های علوم پزشکی می باشد، را به زیور طبع بیاراییم و فرا روی شما علاقه مندان ارجمند قرار دهیم. نوشتن هر اثر و خصوصاً در بعضی از رشته ها کاری است سخت و طاقت فرسا، دشوار و زمانبر چرا که تغییر در بعضی رشته ها به سرعت تحول تکنولوژی آن متفاوت است، علاوه بر این کار نیز موقعی سخت تر می شود که مخاطبان خود دستی در رشته و موضوع دارند و اهل ادب و معرفتند، به هر شکل امیدواریم توانسته باشیم به خوبی از عهده کار برآمده باشیم. دنیای امروز دنیا و یا عصر دیجیتال و مجازی است، با سرعت تمام در حال تغییر و تحول است، استفاده از تکنولوژی، روش ها و ابزارهای خاص و نو در تمام عرصه های زندگی بشر امروزی رخنه کرده است، شکل ارتباطات و تعامل انسان دگرگون شده است و دستیابی به اطلاعات با پشتیبانی و حمایت تکنولوژی های مدرن و پیشرفته با سرعت، صحت و دقت بالایی و در کمترین زمان می تواند صورت پذیرد. هیچگونه تصمیم سازی و تصمیم گیری بدون اطلاعات میسر نیست، هیچ کار بزرگ و کوچکی بدون دستیابی به اطلاعات قابل انجام نمی باشد. کتابی که در دست شماست کتاب " فناوری اطلاعات و کاربرد کامپیوتر برای دانشجویان علوم پزشکی " است که با توجه به نیاز و پیشنهاد گروه تخصصی پژوهش در آموزش مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گناباد و بر اساس سرفصل های دروس فناوری اطلاعات و کاربرد کامپیوتر برای دانشجویان رشته های علوم پزشکی از سطح کاردانی تا کارشناسی ارشد تنظیم و تدوین و به رشته تحریر درآمده است، این کتاب شامل پنج فصل است. اهمیت کلیدی فناوری اطلاعات و ارتباطات در زندگی و آموزش دانشگاهی از اهمیت مضاعفی برخوردار است و خود یکی از دلایل تالیف این اثر بود. این کتاب برای تمامی افراد علاقه مند و نیازمند به فناوری و بازیابی اطلاعات اعم از اساتید، دانشجویان، پژوهشگران و سایر افراد درگیر در این حوزه ها و یا حوزه های مرتبط همچون کتابداری و اطلاع رسانی، مدیریت دانش و اطلاعات مفید فایده خواهد بود. علاوه بر این گروه های هدف و تمامی کسانی که تمایل به دانستن بیشتر دارند، به اطلاعات مفیدی در این کتاب دست خواهند یافت.

در انتها نویسندگان بر خود لازم می دانند از معاونین و مدیران وقت و حال دانشگاه خاصه جناب آقای دکتر محمد پور، دکتر منصوریان، دکتر محمد زاده و سرکار خانم دکتر خسروان به دلیل همکاری و حمایت مالی در تدوین، تالیف، چاپ و توزیع و همچنین مدیر انتشاراتی و همه کسانی که در آماده سازی، صفحه آرایی، طراحی جلد، ویراستاری و بررسی های محترم این اثر صمیمانه تشکر و سپاسگزاری می نماییم. ما امیدواریم که توانسته باشیم هدف مورد نظر و نیاز کاربران را به هر شکل مرتفع سازیم، اما از آنجایی که هیچ کاری بدون کم و کاست و نقصان نخواهد بود و یاری و مساعدت همه عزیزان دست اندر کار را طلب می کند، لذا بر خود فرض میدانیم تا از ارائه وانتقال نظرات، انتقادات، ایرادات و هر گونه پیشنهادی در مورد این کتاب توسط شما عزیزان ارجمند استقبال نموده و از انتقال و ارسال مطالبی که دریغ نخواهید فرمود، قدردانی و سپاسگزاری کنیم.

مقدمه:

با توسعه تکنولوژی و فناوری و بخصوص فناوری اطلاعات و اطلاعات فناوری، زندگی بشر در تمام حوزه ها و خصوصا در حوزه های فرهنگی-آموزشی، علمی و پژوهشی دگرگون شده است. دنیای امروز دنیای خودآموزی با تکیه بر تکنولوژی و مدیریت اطلاعات است و یا به قولی دنیای فراگیری نحوه فراگیری (Learn how to Learn) که خود نیازمند آشنایی و فراگرفتن بعضی از مهارتهایی است که با زندگی امروز ما عجین شده است. با پیشرفت های چشمگیر در علوم و از همه مهمتر علوم پزشکی، افزایش حجم اطلاعات و از طرفی نیاز به جمع آوری، پردازش، تجزیه و تحلیل اطلاعات جهت پیشگیری، مراقبت و خدمات درمانی بکارگیری و استفاده از تکنولوژی و مدیریت دانش لازم و ضروری به نظر می رسد و مستلزم فراگیری مهارت ها و فنون کارآمد در این عرصه است. با دستیابی به اطلاعات و یا ایجاد ابزارهای آموزشی به شیوه های مختلف، گسترش فعالیت در زمینه های کاری مانند کاهش هزینه ها دسترسی مستقیم به مشاغل و عدم وابستگی به محیط کار و... می تواند کارایی داشته باشد و دگرگونی ایجاد کند. طبق آمارهای منتشره، امروز در کشورهای پیشرفته همزمان با توسعه IT بحران تأمین نیروی انسانی شدت بیشتری یافته، زیرا باید بپذیریم که تنوع و گسترش IT نیاز به تربیت مدیران این بخش را محسوس تر کرده است و در واقع به همین علت است که هر روزه از تعداد نیروهای انسانی متخصص در کشورهای جهان سوم و از جمله ایران کاسته می شود، از جانی دیگر باید بپذیریم که با ورود هر چه بیشتر IT در جامعه با چالشی به نام تأمین نیروی انسانی متخصص مواجه می شویم و از طرف دیگر تعداد مدیران IT در کشور چندان قابل ملاحظه نیست و همین امر در آینده باعث ورود کارشناسان خارجی با مبالغ هنگفت در جامعه و در نتیجه خروج هر چه بیشتر سرمایه و قشر متخصص داخلی می شود.

با توجه به موارد فوق و تاکید دانشگاهها و مراکز علمی آموزشی بر آموزش و یادگیری این فنون و تکنولوژی نو، جهت صحت، سرعت، دقت و قلت هزینه ها در استفاده بهینه و کارآمد از شاهراههای اطلاعاتی و ارتباطی بوجود آمده و نوظهور ناشی از نیاز، بستر های آماده شده، مخابرات و انسان های زنده و متخصص در این زمینه و از طرفی تاکید نتایج تحقیقات و پژوهش های انجام شده، با تصمیم گیری در شورای برنامه ریزی درسی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور، چند واحد درسی در سیلابس آموزشی اکثر رشته ها با عناوین مختلف و متفاوت اما با تاکید بر فراگیری و آموزش فناوری اطلاعات، گنجانده شده است چرا که افراد انسانی برای کسب قابلیت های لازم برای زندگی در قرن بیست و یکم که مملو از فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی است، باید علاوه بر یادگیری موضوعات نظری و تخصصی یعنی کسب سواد عمومی و علمی به سواد اطلاعاتی و سواد فناوری نیز مجهز شوند. یک فرد با سواد از نظر فناوری اطلاعاتی دارای توانایی های زیر است: به خوبی می داند که پایه و اساس هر

گونه تصمیم گیری هوشمندانه که منجر به تحقق هدف شود دسترسی و برخورداری از اطلاعات دقیق است بنابر این به ضرورت وجود اطلاعات برای انجام درست امور آگاهی دارد. بر اساس نیاز و با توجه به اطلاعات موجود می تواند به طرح سوالات مناسب اقدام کند. تحلیل ارزیابی و ساماندهی اطلاعات موجود برای او ممکن و آسان است. برای آنکه فناوری اطلاعات بتواند به بهترین وجه ایفای نقش کند نباید بطور مستقل و در خلاء مورد توجه قرار گیرد، بلکه باید در تمام گستره محیط آموزشی وجود داشته باشد.

لذا ما نیز در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد بر آن شدیم تا منبعی مناسب و در خور را برای دانشجویان و پژوهشگران رشته های مختلف علوم پزشکی فراهم نماییم تا مشعل فروزانی در این راه باشد و ما را در حد و وسع خود به سر منزل مقصود راهنما و یار باشد. انشا ...

www.ketab.ir